PlanteværnsNYT

Nr. 6 // 28. oktober 2022

Bladlus

Bladlus er et af de hyppigst forekommende skadedyr både i væksthus og på friland. Bladlus er dog ikke bare bladlus.

Ferskenbladlus (*Myzus persicae*)

Findes i mange kulturer på friland såvel som i væksthuse. I potteplanter kan den volde økonomisk tab i en række kulturer.
I væksthusgrønsager kan ferskenbladlus sprede sig hurtigt og volde skader på peberfrugt, salat, tomater og jordbær.
Hunner uden vinger er ca. 1,5-2,5mm lange, kan være grønlige, gullige eller lidt rødbrune i farven. Nymferne er grønne, gule eller lyserøde, afhængigt af værtsplanten.
Ferskenbladlus danner ikke den typiske koloni, som vi ser hos andre bladlus. De nyfødte nymfer etablerer sig i god afstand fra deres mødre. Hvis det bliver for tæt, med for mange individer, forringes bladlusens reproduktive evner. Bliver det for tæt, dannes der vingede individer, som søger nye planter. Dette gør at denne art er hurtig til at sprede sig i produktionen.

Symptomer
Imens ferskenbladlus suger næring fra planten, injiceres planten med giftige stoffer som ændrer plantens vækst lokalt. Dette efterlader planten med lokale misdannelser, galledannelse, bladkrøl eller misfarvninger. Honningdug giver også anledning til dannelse af svamp på planten. Ferskenbladlus er også kendt for at overføre virus til planter.

Agurkebladlus (*Aphis gossypii*)

Agurkebladlus kan udover at volde store problemer i agurker, også formere sig på en række prydplanter i væksthuse. Hunner uden vinger er ca. 1,5mm lange, kan være gulgrønne, mørkegrønne eller sorte. Men det man altid kan kende agurkebladlusen på, er dens sorte rygrør.
Agurkebladlus er kendt for at have meget hurtig formering, og der dannes vingede individer, som er med til at sprede angrebene kraftigt i en væksthusproduktion. Indflyvning fra de sydlige lande kan også være med til at starte eller øge angrebene i væksthusproduktioner i Danmark over sommerperioden.

Symptomer
Agurkebladlusen findes på undersiden af bladene, hvor de kan danne store kolonier. Nymfer og voksne suger saft fra planten, hvilket nedsætter plantens funktion. Bladene kan blive misformede, og honningdug giver grobund for svampeudbredelse, hvilket svækker planten yderligere ved at formindske plantens fotosyntese kraftigt.

Kartoffelbladlus (*Aulacorthum solani*)

Kan angribe en række kulturer i væksthuse, men findes mest i salat, peberfrugt, tomat og Begonia.
Hunner uden vinger er mere kompakte, 1,8-3mm lange, lysegrønne til mørkegrønne i farven.

INDHOLD:

Bladlus 1
Dansk Gartneri - Notat fra Odense Kommune 2
Gødningskar skal synes 3
Etablering af nyt fyringsanlæg 3
Tjek kemiskab 3
Prøv KemiTjek gratis 4
Floramite 250 SC (558-5) 4
Miljø- og klimateknologi 2022 5
Energistyrelsens erhvervspulje til grøn omstilling 5

Symptomer
Kartoffelbladlus kan injicere giftige stoffer i planten, hvilket kan have væksthæmmende effekt, give deforme planter og klorose på bladene.

Stribet Kartoffelbladlus (*Macrosiphum euphorbiae*)
Findes på nogle få kulturer i væksthuse. De u- vingede hunner er 2,5-4mm lange, gulgrønne, grønne til mørkerøde i farven med en grøn stribe i ryggen.

Symptomer
Suger plantesaft hvilket nedsætter planternes funktion. Klæbrig honningdug er grobund for svampe, og nedsætter planternes fotosyntese og kvalitet. Stribet kartoffelbladlus kan også overføre virus til planterne. Findes oftest i vækstskuddet og på de unge blade.

Forebyggende tiltag mod bladlus

- Snyltehveps udsættes hver uge
- Fordelene ved at lave forebyggende tiltag, er at snyltehveps og bladlusgalmyg kan opdage bladlusangreb inden man selv opdager bladlusene.
- Brug limplader til overvågning, og tjek dem en gang om ugen. Kig efter vingede bladlus.
- Tjek planterne; Vælg tilfældige planter og ryst dem over et styk papir og se efter om der er bladlus
- Kig efter planter med hvide hudrester på bladene.

Bekæmpelse af bladlus

- Artsbestem bladlusen: For at få den optimale bekæmpelse af bladlus er det vigtigt at identificere hvilken bladlusart, der er tale om. Bladlusarten er afgørende for valg af nyttedyr. Vi må dog erkende, at det kan være vanskeligt og kræver træning at artsbestemme bladlus.
- Der kan være flere bladlusarter til stede i kulturen, og det kan derfor være en god idé at anvende en blanding af forskellige snyltehvepse.
- Ugentlig udsættelse af snyltehveps og eventuelt galmyg indtil angrebet er under kontrol
- Ved etablerede angreb kan guldøjelarver eventuelt bruges. Guldøjelarver kan også anvendes på de bladlusarter som snyltehvepsen ikke tager.

Dansk Gartneri - Notat fra Odense Kommune

"Kære gartnere i Odense Kommune", I har alle fået brev fra Odense Kommune med et notat omkring miljøudfordringerne.

Er der spørgsmål eller kommentarer til notat, så ring eller skriv til:
Trine Andersen, Hortiadvice, trin@hortiadvice.dk, mobil 21 65 11 35, eller
Mikael Petersen, Dansk Gartneri, mp@danskgartneri.dk, mobil 20 21 14 05.

Inden I går i gang med eventuelle tiltag, så kontakt **altid** miljørådgiver Trine Andersen, HortiAdvice!

Gødningskar skal synes

Gødningskar, der bruges til udbringning af mikrobiologiske midler, skal synes.
Hvis man ved behandling med mikrobiologiske pesticider opblander disse i et gødningskar, så skal gødningskarret senest være synet den 1. juli 2025, og herefter hvert 6. år.

Mikrobiologiske pesticider er omfattet af de samme regler som kemiske midler, og derfor skal udbringningsudstyret også synes. Syn af et gødningskar er mindre restriktivt end syn af f.eks. kærresprøjter.

Mobile kar skal have et låg, og der skal også være en påfyldnings-si. Der er ikke krav om at benytte kemifyldeudsyr uanset afstanden til underlaget.

Det skal være muligt at overvåge doseringen, der skal derfor enten være et manometer eller en flowmåler. Anvendes en doseringspumpe til at udbringe de mikrobiologiske midler, skal den være synet.

Alt udstyr der anvendes til kemiske pesticider, skal være synet efter gældende regler for syn af sprøjter.

Har du spørgsmål om syn af sprøjter eller vaskepladsbekendtgørelsen, kan du kontakte konsulent Niels Enggaard Klausen, tlf.: 29170496.

Figur 1. Mobilt gødningskar. Hvis det anvendes til udbringning af mikrobiologiske pesticider, skal det synes.

Etablering af nyt fyringsanlæg

Hvis et gartneri ønsker at etablere et nyt fyringsanlæg med en nominel indfyret termisk effekt på mere end eller lig med 1 MW, kræver det en tilladelse fra kommunen. Anlægget må først etableres og sættes i drift, når kommunen har givet en skriftlig tilladelse til dette.

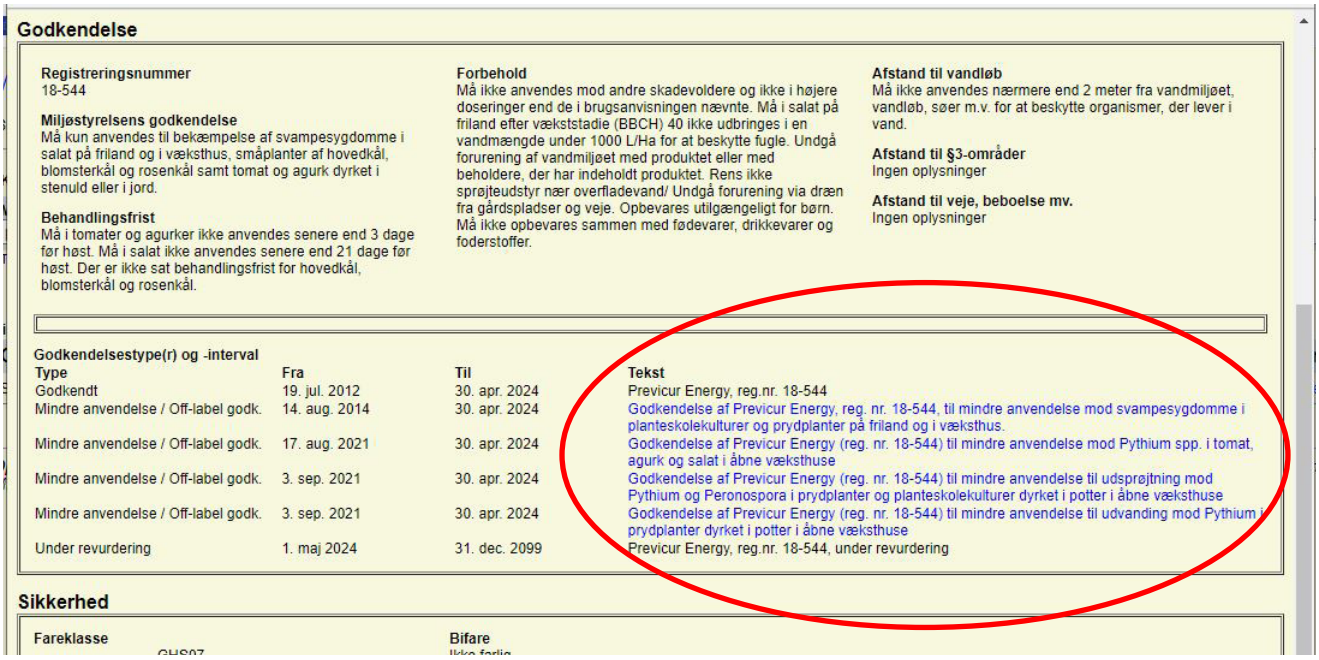
Hvis der ændres på et eksisterende anlæg, kan der – afhængig af, hvilke ændringer der planlægges – være krav om, at ændringerne anmeldes til kommunen, og at kommunen skal give tilladelse til ændringerne, inden de påbegyndes.

Hvis du har planer om at opstille oliekedler eller andre former for fyringsanlæg, eller har du spørgsmål til anmeldelse af fyringsanlæg til kommunen, så kontakt Trine på mail trin@hortiadvice.dk eller telefon 21651135.

Tjek kemiskab

Vi opfodre til at kontrollere kemikalielageret mindst 2 gange årligt. Der sker løbende ændringer i godkendelserne, der gør at plantebeskyttelsesmidler udgår og bliver ulovlige.
Hvis man bruger KemiTjek, så vær opmærksom på, at denne app fortæller hvorvidt et middel er lovligt i Danmark, men fortælle ikke noget om hvorvidt, det er godkendt til brug i f.eks. prydplanter, åbne eller/og lukkede væksthuse.

Den nærmere godkendelse skal findes ved at læse etiketten og eventuelle godkendelser til mindre anvendelse. Disse oplysninger findes alle på middeldatabasen.

Godkendelse

Registreringsnummer
18-544

Miljøstyrelsens godkendelse
Må kun anvendes til bekæmpelse af svampesygdomme i salat på friland og i væksthus, småplanter af hovedkål, blomsterkål og rosenkål samt tomat og agurk dyrket i stenuld eller i jord.

Behandlingsfrist
Må i tomater og agurker ikke anvendes senere end 3 dage før høst. Må i salat ikke anvendes senere end 21 dage før høst. Der er ikke sat behandlingsfrist for hovedkål, blomsterkål og rosenkål.

Forbehold
Må ikke anvendes mod andre skadevoldere og ikke i højere doseringer end de i brugsanvisningen nævnte. Må i salat på friland efter vækststadie (BBCH) 40 ikke udbringes i en vandmængde under 1000 L/Ha for at beskytte fugle. Undgå forurening af vandmiljøet med produktet eller med beholdere, der har indeholdt produktet. Rens ikke sprøjteudstyr nær overfladevand/ Undgå forurening via dræn fra gårdspladser og veje. Opbevares utilgængeligt for børn. Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer.

Afstand til vandløb
Må ikke anvendes nærmere end 2 meter fra vandmiljøet, vandløb, søer m.v. for at beskytte organismer, der lever i vand.

Afstand til §3-områder
Ingen oplysninger

Afstand til veje, beboelse mv.
Ingen oplysninger

Godkendelsestype(r) og -interval

Type	Fra	Til	Tekst
Godkendt	19. jul. 2012	30. apr. 2024	Previcur Energy, reg.nr. 18-544
Mindre anvendelse / Off-label godk.	14. aug. 2014	30. apr. 2024	Godkendelse af Previcur Energy, reg. nr. 18-544, til mindre anvendelse mod svampesygdomme i planteskolekulturer og prydplanter på friland og i væksthus.
Mindre anvendelse / Off-label godk.	17. aug. 2021	30. apr. 2024	Godkendelse af Previcur Energy (reg. nr. 18-544) til mindre anvendelse mod Pythium spp. i tomat, agurk og salat i åbne væksthuse
Mindre anvendelse / Off-label godk.	3. sep. 2021	30. apr. 2024	Godkendelse af Previcur Energy (reg. nr. 18-544) til mindre anvendelse til udsprøjtning mod Pythium og Peronospora i prydplanter og planteskolekulturer dyrket i potter i åbne væksthuse
Mindre anvendelse / Off-label godk.	3. sep. 2021	30. apr. 2024	Godkendelse af Previcur Energy (reg. nr. 18-544) til mindre anvendelse til udvanding mod Pythium i prydplanter dyrket i potter i åbne væksthuse
Under revurdering	1. maj 2024	31. dec. 2099	Previcur Energy, reg.nr. 18-544, under revurdering

Sikkerhed

Fareklasse GHS07

Bifare Ikke farlig

Prøv KemiTjek gratis

Hold styr på dit kemilager med KemiTjek og undgå store bøder ved kontrol. Nu kan du helt frem til 31. december 2022 prøve KemiTjek gratis.
Læs mere her:
https://www.landbrugsinfo.dk/public/7/2/0/plantebeskyttelse_prov_kemitjek_gratis?utm_source=mandrill&utm_medium=email&utm_campaign=nyhedsbrev

Floramite 250 SC (558-5)

Midlet Floramite 240 SC (558-5) er blevet virksomhedsoverført, og i den forbindelse har midlet fået nyt navn (Floramite 240) og registreringsnummer (558-12) og ny distributør (UPL).

Floramite 240 (558-12) må modsat Floramite 240 SC (558-5) kun anvendes i væksthus og kun i prydplanter. Det nye Floramite 240 må således ikke anvendes i agurk, tomat og jordbær.

1. Floramite 240 (558-12) godkendt til brug i væksthus i prydplanter – den mindre anvendelse til brug i prydplanter i åbne væksthuse fremgår af etiketten.
2. Floramite 240 SC (558-5) er blevet afmeldt og må lovligt anvendes **til 1. januar 2024** i prydplanter, agurk, tomat og jordbær i hht. etikette og mindre anvendelser.

Bemærk den meget lille ændring i de to navne (SC er fjernet).

Miljø- og klimateknologi 2022

Ordningen er nu godkendt og er åben for ansøgninger. Ansøgningsfristen er **den 10. januar 2023**. Se mere her:
Miljø- og klimateknologi 2022 - Landbrugsstyrelsen (lbst.dk)

Der kan kun søges om tilskud til de teknologier, der er på teknologilisten. Teknologilisten findes nu kun som bilag 1 til Bekendtgørelsen.

Der ansøges online i Landbrugsstyrelsens Tast-selv program.

Kontakt Mona H. Christensen, mhc@hortiadvice.dk, hvis du vil have rådgivning og/eller hjælp til ansøgningen.

Energistyrelsens erhvervspulje til grøn omstilling

Omkring den 1. november åbner Energistyrelsens tilskudsordning til virksomheder en ekstra gang i 2022.

Når puljen åbner, så vil det være med nogle vigtige ændringer:

- CO_2 bliver et supplerende tildelingskriterie, som vil åbne for, at projekter, der sparer CO_2 men ikke energi, kan opnå støtte via Erhvervspuljen, f.eks. støtte til konvertering væk fra fossil gas til f.eks. biobrændsel eller fjernvarme.
- Mulighed for igangsættelse af projekter efter indsendelse af ansøgning.
- Højere støttesats til investeringer i grøn omstilling inkl. energisparende initiativer.
- Prioriteringsfaktor for gaskonverteringer, så det økonomiske incitament til ansøgning om gasreducerende projekter øges.

Puljen fortsætter de følgende år, frem til 2030, normalt med 5 åbninger pr. år.

Der er gode muligheder for tilskud, hvis ellers betingelserne for ordningen opfyldes.

Ansøgningen består af tekniske beregninger, og før og efter dokumentation, så kontakt en energirådgiver for hjælp.

Se mere her: https://ens.dk/ansvarsomraader/energibesparelser/virksomheder/erhvervstilskud-til-energieffektiviseringer

REDAKTØRER

Anne Krogh Larsen
Tlf: 21 63 12 61
akl@hortiadvice.dk

Inge Ulsted Sørensen
Tlf: 30 50 77 69
ius@hortiadvice.dk

Lene Eva Christensen
Tlf: 51 55 80 55
lchr@hortiadvice.dk

Frida Helgadottír
Tlf: 23 99 05 94
frih@hortiadvice.dk

Hortiadvice tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. Hortiadvice har copyright på billederne